

Izhaja razen nedelj in
praznikov vsak dan
ob 10. uri dopoldne.

Uredništvo je v Ljubljani,
Franciška ulica št. 6/1,
Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in pod-
pisati, sicer se jih ne pri-
jema. Rokopise se ne vrača.

Oglasi: Prostor 1 mm x
55 mm po K 150. Uradni
razglaš, poslano ter no-
tice isti prostor K 2.—
Pri večjem naročilu
popust.

NAPREJ

Glasilo jugoslov. socialno-demokratske stranke.

Telefonska št. 312.

Naročnina: Po pošti ali
z dostavljanjem na dom za
celo leto K 240, za pol
leta K 120, za četrt leto
K 60, za mesec K 20.
Za Nemčijo celo leto K 812,
za ostalo tujino in Amerika
K 860.

Reklamacije za list
so poštne proste.

Upravištvo je v Ljubljani
Franciška ulica št. 6/1,
Učiteljska tiskarna.

Jugoslovanski mirovni akti ukradeni.

Zagreb, 20. Današnji „Obzor“ javlja po zanesljivih informacijah, da sta meseca julija odšla iz Pariza dva vagona z diplomatskimi spisi naše mirovne delegacije. Ta dva vagona sta dospela v Trst, kjer so ju italijanske oblasti zadržale. Spremljevalca tega transporta so Italijani enostavno vrgli v temnico in ga šele po intervenciji naše diplomatske agencije izpustili na svobodo. V času, ko je bil spremljevalec še v zaporu, je izginil en vagon, dočim drugi še vedno ni prišel na svoje mesto.

Zbližanje med Bolgarijo in Jugoslavijo.

Belgrad, 20. Po včerajšnjem sprejemu članov diplomatskega zbora po znanjem ministru dr. Trumbiću je izjavil bolgarski poslanik Todorov, da je dr. Trumbić s svojo ljubeznivostjo napravil najboljši utis in da so njegove izjave verne, da se bodo odnosi med Bolgarijo in Jugoslavijo za obe državi razvijali napovedneje.

Ultimat italijanskih delavskih organizacij.

Berlin, 19. „Lokalanzeiger“ javlja iz Milana, da ima akcijski odbor milanske delavske delegacije, ki se v tem trenutku pogaja v Rimu, nalog, staviti vladi in industrijem ultimatum zahtevo, da se dovoli strokovnim organizacijam prevzeti kontrolo. Če vlada zahteva ugodij, bodo delavci takoj zasedli vse tvornice po vsej Italiji. V senatu je v soboto Giolitti prosil, naj se odgodi debata o vprašanju gibanja socialistov. Senat mu je ugodil.

Mir na Poljsko-Ruskem blizu?

Stockholm, 19. Iz Helsingsfors javljajo, da se vrši odločilna plenarna seja v Jurjevem v ponedeljek ali v torek. V splošnem mislijo, da bo skoraj gotovo vzpostavljen mir.

Škofova palača skrivališče Horthyjevih gardistov.

Zagreb, 20. „Riječ“ poroča iz Pečuha, da so naše oblasti tam zasledile Horthyjevo organizacijo v palači škofa grofa Zichyja. Tam se je nahajal Horthyjev častnik v civilu, pri katerem so se vsi Madžari, ki potujejo preko demarkacijske črte, javljali in dobivali neke vrste legitimacije. Značaj tega uradovanja še ni popolnoma razbistren.

PREKI SOD NA HRVATSKEM UKINJEN.

Zagreb, 20. Danes prinaša službeni list banovo naredbo, da se ukinita preki sod na Hrvatskem in v Slavoniji izvzemši področja Varaždinske, belovarske, križevačke in zagrebske županije. Dalje je izšla banova naredba, s katero je odpravljena prepoved zbiranja in združevanja.

ŽELEZNIŠKA NESREČA.

Zagreb, 20. V soboto zvečer se je na postaji Šid zaletel simplonski ekspres v dve lokomotivi, ki sta se prevrnili in sta popolnoma razbiti. V vlak sta ubita dva potnika in sicer en Francez in en Armenec. Trije železničarji pa so ranjeni. Vsled te nesreče je bil promet med Zagrebom in Belgradom nekoliko ur prekinjen. Ekspresni vlak je došel v Belgrad z zamudo 14 ur.

ZBOROVANJE SODNIKOV.

Zagreb, 20. Včeraj je bil tu sestanek sodnikov iz vse države. Po izčrni razpravi so sklenili odposlati ministru pravosodja brzojavno zahtevo, da se takoj uredi materijalni položaj sodnikov po vsej državi in da odgovori vlada še, dokler traja konferenca sodnikov. Na današnji konferenci so razpravljali o pragmatiki.

KUGA NA REKI.

Reka, 20. „Vedetta d'Italia“ javlja, da so se na Reki pojavili trije primeri kuge, in sicer pestis bubonica. Zanesli so jo na Reko bržkone tuji, ki so pred nekoliko dnevi prišli iz Italije, da prisostvovali slavnosti proglasitve reške neodvisnosti. Ukrenili so vse potrebno, da se ta bolezen ne razširi.

IZKLJUČITEV TRŽASKIH ORGANIZACIJ IZ STROKOVNE ZVEZE.

LDU Trst, 18. Zadnje splošne stavke v Trstu in Julijski Benečiji se niso udeležile vse delavske organizacije. Vsled tega je sročil sklenila delavska strokovna komisija, da izključi iz svoje sredine več delavskih organizacij, in sicer zvezo brivcev, lokalno sekcijo, zvezo natakarjev, zvezo trgovskih nastavitelcev Julijske Benečije, nadalje zvezo bančnih nastavitelcev in sindikat uradnikov zavarovalnih družb.

SPORAZUM V ITALIJSKI KOVINSKI INDUSTRIJI.

Rim, 20. Po konferenci v ministru za notranje posle so delodajalci in delavci podpisali zapisnik, kjer se ugotavlja, da zahtevajo delavci veljavnost novih plač od 1. julija ter plače za čas zasedbe, kar pa delodajalci odklanjajo. Delodajalci pa zahtevajo povrnitev škode, kar pa delavci odklanjajo. Vsled tega sta obe stranki sporazumno določili 15. juli kot dan, na katerem stopijo v veljavo nove plače. Vsaka izplačitev plač za dneve zasedbe se izključuje. „Messaggero“ doznava, da je splošna delavska zveza dala delavcem nalog, naj zapuste zasedbe tvornice in naj zopet prično delo.

NİCESAR PROTI ITALIJI.

LDU London, 19. (Presburo Belgrad) „Morningpost“ javlja iz Aix les Bains, da je izjavil Take Jonescu v razgovoru s časnikarjem, da Jugoslavija in Čehoslovaška na sestanku v Belgradu nista storili nobenih korakov proti Italiji. Rumunija ne bo intervenirala v italijansko-jugoslovanski spor, ker želi dobrih odnosov s sosedi. Rumunija računa pri tem tudi na Bolgarsko.

Klerikalci in avtonomija.

O tem vprašanju smo hoteli tja do sredi oktobra še molčati (zakaj, to bodo častivredni klerikalci lahko brez težave uganili), predvčerajšnji „Slovenec“ nas pa odvezuje te dolžnosti. Zaslужil bi, da mu že danes odgovorimo brez obzirov in odkrito, a zaradi takozvanih »višjih obzirov« počkamo z lonarjem še 3 tedne, to se pravi, če „Slovenec“ ne bo vnovič izzival.

Torei nedeljski „Slovenec“ je prinesel pod naslov »Savli« med drugim tudi naslednje perfidno zavilanje:

»Tudi »Naprej« se je danes postavil na avtonomistično stališče. Bahato se trka na prsi, češ, da je edini on in njegova stranka iz nesebičnih nagibov avtonomistična. Zopet en Savel več, iz tega razloga mu odpuščamo tudi prikrte in odkrite izpade na nas, s kolimi pokriva svoje umikanje in odmikanje od Belgrada. Vidi se: volitve so pred duri. Stranke iščejo volilnih gesel. Naše ljudstvo pa že dovolj pozna te centralistične avtonomiste, ki so mu naklonili vso gospodarsko, socialno in kulturno mizerijo, v katero je padla Slovenija.«

Na to vprašamo mi častivrednega »Slovenca«, naj nam pove, kdaj smo bili mi za še centralizem?

Da, mi ponavljamo »bahato«, da je edino socialno-demokratska stranka za avtonomijo, vse druge, zlasti pa naša klerikalna stranka, so za avtonomijo zekali iz umazanih političnih nagibov, ker vedo, da bi bili v centralistični državi politično mrtvi z njihovim dr. Breicem vred.

Mi smo se borili od prevrata sem za avtonomijo, ker smo vedeli in vemo, da se bomo le z avtonomijo kulturno in gospodarsko rešili. V tem našem boju nas ni podpiral prav nobeden, naimanje pa klerikalci, ki se postavljajo sedaj v pozno petelina na gnoju in kričijo: »Mi edini smo za avtonomijo, vsi drugi pa z njo le sleparijo.«

Torei kako je s klerikalno »avtonomijo«?

Klerikalce vodi v političnem boju le neizmerno vladohlepie, kar smo že opevovano povdarili. Navadili so se vladati in sedaj hočejo vladati, pa naj vella kar luče in naj dosežejo ta cilj, kakor hočejo. Avtonomija jim je le sredstvo, kaiti z enako navdušenostjo bi se zagnali v boj za centralizem, če bi bila n. pr. dinastija klerikalna, ali pa če bi si ugal privojevati dr. Korošec po ostali Jugoslaviji takole 150—200 poslancev.

Dokazov za to našo trditev lahko naštejemo brez konca in kraja.

Princip avtonomije so branili ti ljudje edino-le tant, kjer so bili direktno tangirani njihovi klerikalni interesi. Potom avtonomije hočejo zaslužiti ti ljudje vse šolstvo, zato tudi tak krik in vik zaradi razveljavljenih klerikalnih šolskih nadzornikov. Avtonomija naj jim služi v to, da zagospodujejo po vseh politično važnih institucijah, da vtiho-tapio vanje eksponevte svoje stranke, da preskoe lezijo njenih agitatoriev sladka koritca, da dobe njihove strankarske institucije in blagaine stalne in sigurne virov. Klerikalcem je avtonomija le sredstvo, s katero bi vganjali še dalje svoj klerikalni terorizem in svojo klerikalno korupcijo, ki smrdi že do neba in v katero si bomo dovolili v prihodnjih tednih prav pošteno posvetiti.

Da klerikalcem ni za avtonomijo iz stvarnih ozirv popolnoma nič, da je nim stvarna avtonomija devetindesetdeseta briga, nam dovoli drastično dokazuje vse škandalozno poskovanje raznih onih naših oblastev, ki so centralizirane. Vzemimo n. pr. le culukafirsko carinsko postopanje, sistematično uničevanje naše industrije, popolna anarhija v naši prometni politiki, zavoženo gospodarsko politiko, ki favorizira hrvaške sremške in banaške lude in verižnike, ubija na Slovenijo, nečloveško postopanje z našimi vojniki itd. itd.

Da, gospodje klerikalci od dr. Korošca preko ljubljanskega Breica in častivrednega »Slovenca«, tu le tisto polje, kjer branite avtonomijo, ne na tedaj, če poseže Belgrad v vašo vnebovpiščo korupcijo in razveljavi imenovanje šolskih nadzornikov, ki bi nas osmešili in diskreditirali pred vsem civiliziranim svetom, ali pa če razveljavi n. pr. Belgrad škandalozno pogodbo s knezom Auerpergom, ki smrdi na korupciji na stotine kilometrov daleč.

Pa, v vseh zgoraj navedenih slučajih niso tangirani vaši strankarski interesi, zato vam ne dela tak centralizem, ki naravnost ubija vso kulturno in gospodarsko bodočnost Slovenije, prav nobene preglavice. Vam je pravi, resnični centralizem, ki reže v mесо in kri našega naroda zlasti na v mесо in kri našega revnega ljudstva, deveta briga in za imenovanje klerikalnih šolskih nadzornikov, za avtonomijo (to se pravi za poklerkaljenje) šolstva ste pripravljali centralizirati vse drugo.

Navče je škodoval centralizem doslej nam v nezmorni gospodarski politiki belgrajskih gospodov in baš to sistematično ubijanje vsega našega gospodarskega razvoja nam je prav nazorno dokumentiral naše apriorno avtonomistično naziranje. Klerikalci za decentralistično ureditev te gospodarske politike doslej niso ganili niti s prstom (nedolžnega tozadevnega javljanja »Slovenca« ne smatramo resno). Oni so bili s posledkom par mesecev neprestano v vladi dr. Korošec le bil dolgo časa z ljubljanskim Breicem eden naimo-gočnejših gospodov v vseh državah in kaj so storili? Nič, nič in zopet nič, ker je nim stvarna avtonomija in blagor Slovenije deveta briga. V Ljubljani se še vedno šopiri famozni Vasič, nezmorni Acimovič z balkanskimi manirami, znoreli podpolkovnik Luknič itd. itd. Klerikalni avtonomistični kričaji, tu bi imeli hvaležno nalogo, potegniti se za avtonomijo Slovenije, a kaj vam mar, če upropastite vso deželo, glavno je, da se šopiri dr. Breic v vsem pravnadstropu levega trakta vlad-palače.

Trnke so vse te besede, a resnične in na himavsko »Slovenčeva« izjavljanja smo jih morali zapisati. Povedati in dokazati smo hoteli s tem, kako razumevamo avtonomijo mi in za kako avtonomijo bomo šli v volilni boj mi. Ne, ne maramo avtonomije v klerikalnem smislu, ker njihova avtonomija le črni teror in samo črni teror, njihovo vpitje po avtonomiji pa umazana demagogija, s katero hočejo pokriti svojo korupcijo. Mi hočemo tako avtonomijo, ki bo garantirala Sloveniji neomejen kulturni in gospodarski napredek in lo obvarovala pred balkanizacijo. Ljudstvo, ti na sodi in ob-sodi.

—a.

Pred strankinim zborom češke socialne demokracije.

Konec septembra se bo vršilo v Pragi izredno važno zborovanje češkoslovaške socialne demokracije, ki bo usodno za daljši potek politič-

nega življenja češkoslovaške republike. Kakor sem že sporočil, je razkol v tukašnji socialni demokraciji neizogiben, in sicer: v socialne de-

mokrate, ki gredo zavestno po poti, ki jim lo kaže stari, na uspehih zasnovani soc. dem. program, ter v komuniste, ki se hočejo vdreči v tretjo internacionalo.

V časopisih se ble hudi boj; na shodih in konferencah se temeljito razpravlja. Te dni se je vršilo dvoje zelo pomembnih konferenc, in sicer v Pragi. V nedeljo so sklicali komunisti, ki se dosedaj še imenovali »marksistična levica«, večjo konferenco, kjer so proglasili: »da se morajo vsi referati in vsi predlogi, ki jih vložijo, a podoajo v imenu levice, gibati le v okviru načel III. Internacionala«. — V ponedeljek se je vršila na velika skupščina desničarjev v veliki dvorani žofinskega otoka, ki jo je otvoril v imenu »Pripravljalnega odbora za strankin zbor« sodr. A. Svečany, govorili pa so o dosedani politiki in o prihodnjih nalogah stranke sodr. poslanec R. Bechyne, senator dr. Fr. Soukup in minister dr. A. Meissner. Skupščina je soglasno odobrila sledečo izjavo: »soglasa s politiko, ki ji le cili ufrditve republikanske samostolnosti in socialistični produktivski red; odklarna v boju za socializem diktatorske in teroristične metode; ne želi razbitja stare soc. dem. stranke, tudi ne strokovnih in združnih organizacij, repoznava potrebo nove komunistične stranke; ne smatra pozitev III. Internacionala za temelj, na katerem bi se mogel proletarijat vseli dežel zjediniti v svrhu skupne mednarodne socialistične akcije in zato hoče branila proti vsakemu staro stranko in neno taktiko.«

Komunisti, ki jih vodi dr. Smeral, so silno agresivni. Operirajo z velikimi besedami in frazami. Značilno je za razmere v češkoslovaški stranki, da se mnogi zelo pametni ljudje unikaajo iz politike, ker jih boli vse to, kar se dela. Tako je te dni odložil državnozborni mandat ter službo tainika za komunalno politiko sodr. Josip Ulrich. Odložil je tudi mandat za strankin zbor. Konstopil bo službo ravnatelja Konz. društva v Brandysu. Ni se čuditi. Kdor je bolj mehke narave, ga silno boli na le prepir v stranki, ampak še posebej erdi ton, ki ga uporabljajo komunisti. Tudi desničarji niso tihi. Zanimalo bo vaše čitatelje, kako črtaio vodio komunistov — dr. Smerala.

V »Dachu Casu« je izšel članek »Smeral II.« Ta članek ponatiskujejo skoro vsi časopisi. Olsi se:

»Na zadnjem strankinem zboru 1. 1918 o Božiču smo slišali dr. Smerala govoriti kot politika, ki je bil premagan — ves čas volne je delal napačno politiko, skoro da ni s svojio avstrijskantsko politiko uničil stranke. Govor njegov ni bil revolucionaren, bilo je to labudie petje vojnega oportuniste, bankrotiranega politika. Dr. Smeral je bil politično mrtve. Odpotoval je v Švico, iz Švice na Rusko. Oddal se le revolucijskim meditacijam kot politični penzionist. To je bil Smeral I.

Iz Rusije se je vrnil drugi Smeral, in sicer II. — Prorokute naši republiki v listopadu finančni bankrot, no nim na pride revolucija in diktatura proletarijata. Bomo videli. Listopad bo kmalu. Finančni ministeq trdi, da bo vedno boljše, da bo imel drugo leto že aktivni proračun. Ljudje, ki poznajo naše državne finance, se Smeralu smeio.

Kaj bo naredil Smeral, če ne bo kaikrota? V voiski je veroval, da zmaga Nemčija in zmotil se je. Sedaj veruje v porubo republike. Moti se zopet.«

Strankin zbor bo zelo zanimljiv. Češko delavstvo preživlja usode-polne dni. Želeti bi bilo, da ostane stranka enotna, ker bo nteno razbitje silno škodovalo stranki sami. Dasi je Lenin v znani svoji brošuri nazval »radikalizem« za otročijo bolezen komunizma — vendar lo

glavno orožje tistih, ki se skrivajo pod imenom »komunist« radikalno besedovanje. Delavska politika pa ni vprašanje »silnih besed in udarcev po mizi«, ampak cele vrste težkih problemov. Leninove besede, da bo socialna revolucija v zapadni Evropi preje na cilju kot ona v Rusiji, imajo prav legendarni pomen. Ker dokazuje, kako je ruska notranja ureditev — družabna in gospodarska — daleč od idealov socializ-

ma. Trezno, pametno in mirne glave je razmišljati, kako dosežemo svoj cilj...

Angleško delavstvo gre mirno svojo pot in uspehi so trdni. Na Angleškem se vrši velika socialna revolucija, tiho ali temeljito. Opozoriam vas samo na to, da se pravkar vrše v Angliji.

Pa zašel sem. Opozoriti sem vas hotel! le na strankin zbor, ki je pred nami. Vaš...

Slovenija 40 ozk, 36, Bosna in Hercegovina 63 in Vojvodina 44.

Minister Janković je odpotoval 16. t. m. kot delegat jugoslovanske vlade na finančno konferenco v Bruslju, ki se vrši dne 24. t. m. Za njegove odsotnosti ga bo zastopal minister Kovačević.

Boji v Albaniji. Eleš Jusi s svojo vojsko in z mnogostevilnimi begunci, ki jih je vzel iz začasno zavzetih krajev ob dolnjem Debru in Lumi s seboj je naletel pri svojem pohodu preko ozemlja Miriditov na hud poraz. Pri Selci so popolnoma razkropili njegove čete ter mu odvzeli vse begunce. Zaplenili so mu 12.000 ovac, 1900 goved in 800 konj s tovari. Mnogo njegovih pristašev je poginilo. Pri Skali - Tirani je doletela smrt Eleševoga sina Cene in njegovega sinovca Jusufa Celili. V Matu so požgali konake Ahmeda bega Sogola, znanjega ministra tiranske vlade.

Monarhisti na Bavarskem. Kakor poroča »Vorwärts«, bodo dne 25. t. m. proglasili princa Rupprechta za bavarskega kralja. Vzrok močnemu monarhističnemu gibanju na Bavarskem moramo v glavnem iskati pri klerikalcih, ki so na Bavarskem najmočnejša stranka. Zato se ne smemo čuditi, da hočejo kronati »krščanskega« kralja.

Millerand postane predsednik republike? Iz Pariza javljajo: Več osebosti je kljub odsotnosti Milleranda šlo k njegovim sodelavcem v ministrsko predsedništvo, da bi jih pregovorili, naj delajo na to, da bo Millerand prevzel kandidaturu za predsednika. Zdi se, da je javno mnenje in mnenje parlamenta napravilo na Milleranda toliko vpliv, da je začel omahovati, ali naj sprejme kandidaturu ali ne. Zelo verjetno je, da se potrdi izraz volje vse države v seji zbornice v sredo s tem, da bodo izrazili Millerandu svoje simpatije. In da se tako ministrski predsednik ne bo hotel več odtegovati svojim dolžnostim, ki mu jih nalagajo zato, da se še dalje vzdrži narodna enotnost. Če Millerand v tem trenutku kandidira, je gotovo, da bo brez konkurence zmagal z ogromno večino.

Strankin zbor nemške socialne demokratske stranke (večinske) je sklican na 10. oktobra v Kassel.

Železničarjem v vednost.

V »Ujedinjenju« št. 11 od 15. sept. — ki ga mi je danes poslal prijatelj železničar — berem govor gosp. Josipa Petriča, ki ga je ta menda govoril na običnem zboru železničarjev dne 12. sept. v Ljubljani. V tem govoru se je zaletel gosp. Petrič večkrat vame. Naipre je dejal:

Minister Kristan (ki je zastopal žel. ministra Draškoviča) je nastopil svojo pot. On ni več priznal zastopnikov naše organizacije, temveč je samovoljno kot diktator diktiral to, kar smo mi zahtevali in s tem podrl kolektivni dogovor, ki je bil za nas veliko večje važnosti kakor vsi nam dekretirani emnotni uspehi.

Kaj nai rečem na to? Kot minister sem ugodil in diktiral naibže disarju na stroji to, kar so železničarji zahtevali —; torej no mnenju gosp. Petriča, železniškega tainika, sem s tem, da sem ugodil zahtevam železničarjev, podrl njih dogovor, ki da je bil večje važnosti kot no železničarjih zahtevami emnotni uspehi?! Kdo se spozna iz te konfuzije gosp. Petriča? Po njegovem bi moral naibže jaz odbiti zahteve železničarjev?! Čuden mož je to!

Neresnica je pa, da nisem priznal zastopnikov organizacije — saj sem

menda tri dni z njimi razpravjal in kot rezultat razprav diktiral to, kar so oni zahtevali...

Dajte le povedati ta nesrečni Jože Petrič glasom Ujedinjenja se to-le:

Z ukrepom min. Kristana je nastal nov položaj, tembol, ker je izjavil on javno v imenu vlade, da je slednja pripravljena žrtvovati eventualno tudi več milijonov, samo da našo organizacijo ugonobi.

Na to morem samo reči, da ne razumem, kako je mogel nastati za pametne železničarje nov položaj, če sem jim kot minister izpolnil »kar so zahtevali.« Da je za Petriča nastal nov položaj, da sedaj razumem — če pomislim, da je takrat »Savez« grozil že s stavko. Ker sem ugodil opravičenim zahtevam ni bilo stavke in za — Petriča je nastal nov položaj! To razumem, če pomislim, da Jožetu Petriču ni bilo za »dekretirane emnotne uspehe« — on ima od Saveza dobro plačo, kaj je bilo njemu za poboljšanje plač...? Prav! Nai si to zapomnijo železničarji!

Druzi odstavke je hudobno zavihanje resnice.

Anton Kristan.

Demagogija naših komunistov in rudarjev.

V rudniškem revirju Trbovlje, Hrastnik in Zagorje so gospodje »komunisti« Makuc, Zorka, Petrič in gospoda okoli »Rdečega praporja«, na čelu jim Fabjančič, precej razbili solidarnost med rudarji s tem, da so vedno vpili, da imajo delavci premajhne plače in očitali njihovi organizaciji, češ, da ni bila dovolj agresivna. Tako so se pred kratkim kričali po shodih, da je treba razbiti Untio slov. rudarjev, zato, da se bo mogoče bolj uspešno boriti proti trboveljskim družbi. Nalepili so letake z besedilom: »Rudarji, pristopite k rudarskemu savezu s sedežem v Belgradu. Mi vam bomo priborili 100% povišanje na sedanje plače, 100% povišanje na sedanjih nabavnih prispevkih. V nekem letaku so pripovedovali o visokih plačah v Srbiji, Bosni in Hercegovini. In sli so celo tako daleč njihovi pomočniki v revirju, da so zahtevali, da morajo rudarji pri novi pogodbi dobiti toliko dinarjev, kolikor so imeli dosedaj kron. Ali obetati in obrekovati je lažje kot pa res delati. Nočemo biti demagogi, kakor so komunisti, ker smo prepričani, da pravo delo v korist delavcev ni tako lahko, kakor je razbijanje in obrekovanje. Ali opozoriti moramo rudarje sedaj na komunistične obljube, ko je prišel čas, da ti ljudski osrečevalci pokažejo svojo zmožnost in izvrše obljube. Rudarji morajo vedeti, da komunistom ni šlo za to, kar so obetali, temveč le edino za to, da razdele delavstvo v dva tabora in vstredo žel. belgradskim komunističnim profesorjem kalibra Markoviča in drugih, ki so te demagoge najeli in plačali. Dne 17. septembra t. l. je potekla pogodba s trboveljsko premogokopno družbo, katero je sklenila Unija slov. rudarjev. Toda komunisti dosedaj še niso nič povedali javnosti in obvestili rudarje, kako mislijo urediti novo pogodbo. Pač pa smo slišali, da so pričeli »premazati« rudarje, če no poprej vedno očitali Uniji slov. rudarjev, če ni hotela predlagati kot zahtevo vsako neumnost, ki je zasajala o njej kako komunistična glava. Zna- ni kričali Makuc je na shodu v Trbovljah celo rekel, da ne bodo stavili nikakršnih zahtev. Drugi zopet pripovedujejo, ki so bili poprej strahno radikalni, da bodo obnovili samo staro pogodbo in da bodo zadovoljni, če se jim posreči še, da trboveljska družba prevzame plačilo dohodarine

posameznih rudarjev, torej oboje in samo to, kar je rudarska Unija po svojih zaupnikih že pridobila. Pogodba, ki je dosedaj v veljavi, in vprašanje dohodarine so zaupniki Unije slovenskih rudarjev že 17. avgusta t. l. pri trboveljski družbi izbojevali, ker je takrat družba obljubila končno rešitev tega vprašanja pri obravnavi v septembru. Gospodje komunisti, kaj boste rekli, če bi vam sedaj očitali tisoči rudarjev iz Trbovlj, Hrastnika in Zagorja, ki so ostali zvesti svoji dosedanji organizaciji Uniji slov. rudarjev, da ste izdajalci in podkupljenci! Sai bi ne storili ničesar drugega, kakor da bi vam vrnilo to, kar ste vi sami posojali. Ali kot dosedaj zaupniki rudarjev, kot poštena organizacija delavstva, ne bomo storili tega, ker smo prepričani, da vsak zaupnik stori to, kar je dejansko in gospodarsko mogoče. Ker vemo, da je tudi med onimi zapejalimi rudarji prav veliko poštenih in pravih borcev za delavsko stvar, ker smo imeli že zdavnaj prepričanje, da so to zločinsko delo zakrivali in povzročili samo ljudje, ki nimajo in ne čutijo nikakršne odgovornosti za delavski razred, ki jim gre samo za to, da se pasejo okoli »Rdečega praporja« na račun zapejalnega delavstva. Rudarje v ostalih revirjih pa pač opozorjamo, da ne nasedejo tem podkupljencem tako kakor so nasedli rudarji v Trbovljah, Hrastniku in Zagorju. Ostanjejo naj solidarni, zakaj če bi razbili svojo dosedanjo solidarnost, bi imeli le škodo kakor se brido občuti danes že v zgoraj navedenem revirju. Opozoriti je pa treba tudi vse druge delavce, posebno v kovinskih industrijah, ki jih komunisti sedaj love na enak nepošten način kot so lovili rudarje. Rudarjem pa, ki so ostali zvesti svoji organizaciji, povemo sledeče v pojasnilo. Čeprav so komunisti napravili veliko škodo delavstvu, ker smo izgubili par stotin članov, ali dvakrat toliko članov še šteje vedno naša organizacija kakor komunistična. Če smo sedaj v revirju Trbovlje, Hrastnik in Zagorje mnenja, da naj poskusijo komunisti z obnovitvijo nove pogodbe, smo storili to vsled tega, da pokažejo kaj znajo. Če bodo pa razmere poslabšali, bodite, tovariši brez skrbi, da bo Unija storila svojo dolžnost ter varovala interese pri njej organiziranih rudarjev in rudarji bodo poglali podkupljene lopove iz rudarskih revirjev, če bi se še pokazali med rudarji. — Zaupniki iz revirja Trbovlje, Hrastnik, Zagorje.

Dnevne vesti.

Avtoriteta.

Edina rešitev slovenskih liberalcev so orožniki, armada, policija in državna avtoriteta. V sinočnem »Narodu« zopet zdihujejo po njej in javkajo, da bo vsled zopetnega vzprejetja nekaterih delavcev v trboveljske rudnike silno trpela ta uboga državna avtoriteta. Le to bi prosili, naj nam častiti »Slov. Narod« vendarle še enkrat pove, kdo je ta skrivnostna državna avtoriteta? Morda Brejc, Verstovšek, Acimovič, Korošec, Protič, Vesnič ali pa celo sam magistratni nadsvetnik Govekar?

Banavarstvo.

Končno je prišel tudi »Slovenec« in se luhuje na — dr. Brejca, da ni imel toliko manire, da bi postal pozdravit iz Sibirije se vrčajoče vjetnike vsaj kakega adjutanta, kateremu bi ukazal, naj kupi vsakemu teh sestranih revežev zemljo, vrček plava in preprost gulaz. Prirejali so pojedine, gostije, koncerte itd. najrazličnejšim kardinalom, kojih ni nihče klical in nihče pogrešal, našli domačih fantov se pa ni spomnil nihče. To je tudi eno izmed žalostnih poglavlji, ki si ga bo treba prav kmalu ogledati na vseh koncih in krajih, kajti vrnivši se vjetniki pripovedujejo take stvari, da bi zaslužile vse dosedanje naše vlade — vislice.

Izkoriščanje trgovskih sotrudnikov.

Vsakdo ve, da dandanes dobro živi le trgovci. Samo trgovci zaslužijo skoro vsi ostali trogi pod bičem druginje. Človek bi mislil, da vsi trgovci dobro plačajo svoje sotrudnike. Pa bi se motil! Zlasti v Ljubljani plačuje večina velikih trgovcev svoje uslužbence tako sramotno, da je neverjetnost. To že ni več skromništvo, temveč nezaslišana ironija. Trgovski sotrudniki sami molče, saj če bi le količkaj zinili, bi jih trgovci brez usmiljenja postavili na cesto. V tel blažini deželi ni namreč nobene postave, ki bi ščitila tisto ubogo rano, ki lo trgovce izkorišča za svoj lastni žep. Danes hočemo pribiti prav izjemni slučaj. Mislimo vsaj, da je izjemni in da ga obsoja tudi večina trgovcev samih. Prav slučajno smo dobili v roke plačilne listke tukajšnje veletrgovke Schneider & Verovšek, trgovine z železnino. Nobeneza od teh uslužbencev ne poznamo: že to deistvo dokazuje, da

uslužbenci molče iz strahu. Če so številke na tem listu resnične, potem dobi trgovski sotrudnik s 7 pomočniškimi leti mesečno 1500 K, drugi z 10 pomočniškimi leti 1000 K (ves čas pri tvrdki!), tretji, ki je tudi že 10 let pri tvrdki, mesečno 800 K, četrti in peti pomočnik imata istotako vsak po 800 K mesečno in zadnja dva, ki služita tel dični tvrdki že 4 leta, pa vsak po 700 K mesečno.

Zdaj na pomisli ti človek krščanski, kako žive revčki s takimi prejemki! Tvrdka Schneider & Verovšek se ponaša, da je »narodna«. Znano je tudi, da je silno bogata. Vprašamo Vas, gospodje šefi, kaj Vas res ni prav nič sram? Prav nič? Čisto nič? In ali nima gremil nobeneza sramu s takimi člani? Pomislite ljudje božji, kako ceni ta »dična« tvrdka svoje sotrudnike! Nas je kot ljudi sram za nie!

ANEKSIJA JUŽNE TIROLSKE ODGOĐENA.

Innsbruck, 20. Kakor doznavaio »Innsbrucker Nachrichten« iz Južne Tirolske, se odgodi aneksija Južne Tirolske na nedoločen čas.

MADŽARSKA DEMENTIRA SPO-RAZUM S FRANCIJO.

LDU Budimpešta, 19. (MKU) Uradno se ugotavlja, da le besedilo taine pogodbe, ki je bila baie sklenjena med Madžarsko in Francosko v Goedeollu, pričeno v na Dunatu izhajajočemu listu »Az Ember«, od konca do kraja zlažano, ker taka pogodba snloh ne obstoi.

AMERIKA PROTESTIRA.

LDU New York, 19. (Presbiro Beograd.) Združene države so protestirale proti gotovim sklepom sestanka v Aix les Bainsu.

RUSKO POLISKA VOJNA.

LDU Varšava, 19. (Poljska brz. agent.) Generalštabno poročilo od 19. t. m.: Pri nadaljnjem zasledovanju sovražnika smo zasedli krate ob dolnjem Zbruczu, nadalje Husjatyn, Trembowlo, Olejow, Tarnopol in Brodvi. Po hudem boju smo dosegli Dubno. V smeri proti Rovnu smo zavrnili boljševiške oddelke na Klewan. — Na ostali fronti se vrše za nas ugodni boji, ki so kraljevnega značaja. Sovražnik le koncentriral svoje moči ob Niemenu in Szczari. Davi so litvanske čete obstrlelevale

naše oddelke pri Karolinu ob Belem morju.

LDU Riga, 19. (Poljska brz. agent.) Včeraj sta imela predsednika obeh mirovnihih delegacij v Rigi svoje uvodne razgovore. Prva plenarna sela mirovne konference se sestane v četrtak.

Moskva, 20. Frontno poročilo z dne 19. t. m.: Pri Kobrinu boji z menialočim se uspehom. Pri Rownu napreduje sovražnik. Pri Dubnu zadržuje sovražnika severo-zapadno in zopadno od mesta. Pri Brodviu in Tarnopolu se naše čete v bojih umikajo. Na Krimu trajaio boji s sovražno konienico pri Orlehowu dalje.

VELIKO ANARHISTIČNO GIBANJE V AMERIKI.

Amsterdam, 19. Iz New Jorka se poroča, da je popolnoma izključeno, da se je zadnja eksplozija dogodila slučajno. Amerikanci so spoznali, da se boljševiška agitacija vrši ne samo v Evropi, ampak tudi v Zedinjenih državah. V poštem nabiralniku v bližini kraja nesreče so našli 3000 letakov, na katerih je bilo z rdečim črnilom napisano: »Naša potrepeljivost je pri kraju! Osvobodite politične ujetnike, sicer je vaša smrt gotova stvar.« Letaki so imeli nastopni podpis: »Amerikanski anarhistični bojovníci.« Aretirani Fisher, ki je pred atentatom poslal nekaterim osebam svarilna pisma, je izjavil, da je prihajala bomba določena za predsednika Wilsona.

Washington, 20. Polcija je na promenađi v San Franciscu našla peklenški stroj.

Politične vesti.

Končna razdelitev mandator. Na seji državnega odbora so končno določili število mandator za ustavotvorno skupščino. V 55 volilnih okrožjih ter v mestih Beogradu (6 mandator), v Zagrebu (5), in Ljubljani (4) bodo volili vsega skupaj 419

poslancev. Vlada bo uredila vprašanje, ali se bo volilo tudi v spornih slovenskih krajih. Po tem končnoveljavnem določilu objavljem v »Službenih Novinah« dobi Srbija 158 poslancev, Hrvatska in Slavonija 93 poslancev, Črna gora 10, Dalmacija 11,

LISTEK.

Skrivnost »rumene sobe«.

Francosko spisal Gaston Leroux. (Dalle.)

Pokazal mi je na drugi konec gradu, kjer sem zaeledal lestev naslonjeno na žleb pri strehi, pod oknom, ki sem je našel odprto. Strelha mi to je zakrivala, da le nisem že prei videl... Z lestvijo je bilo prav lahko priti v prečno galerijo, in nisem prav nič več dvomil, da le žel neznanec res tod.

Stekla sva po lestev, pa ko io hočeva prileti, pokaže oče Jakob napol odorta vrata prilične prizidane sobice, ki ima za strop streho, o kateri sem že pravil. Oče Jakob odrine nekoliko vrata, pogleda v sobo in mi reče: »Ni ga!« — »Koga ni?« — »Čuvaj!«

Prav tiho se dostavi: »Čuvaj spi sedaj tukaj, odkar popraviš tvojo stolpu!... In z razumljivo gesto mi pokaže napol odprta vrata, lestev,

streho in okno v prečni galeriji, ki sem ga ravnokar sam zaprl.

Kakšne so bile takrat moje misli? Ali sem imel sploh čas na kaj misliti? Čutil sem, bolj kot misliti...

Gotovo, čutil sem, če le čuvaj tam gor v sobi (pravim: če, ker v tem trenutku nisem imel ničesar, razen te lestve in te prazne sobe, da hi mogel sumničiti čuvaja) če te on tam, potem je bil primoran izbrati to pot, ker v vseh sobah, ki so zadaj za njegovo novo sobo, so stanovanj: tam stanuje oskrbnik in služničad, tako da mu je pot od znotraj skozi vežo in po stopnicah zaprta... Če le to čuvaj, potem mu je bilo lahko priti s kakšnim izgovorom na večer v galerijo in paziti, da je ostalo okno samo priorto, da mu je bilo treba potem samo na rahlo odrediti okno ter splezati skozi. Dejstvo, da je moralo ostati okno od znotraj samo na videz zaprto, izredno skrči krog, v katerem nam iščemo morilca. Potem mora biti morilec dama v hiši, seveda če nima skrivnec, češar pa ne verujem... seveda... seveda če ni gđ. Stangersonova sama pazila, da je ostalo okno samo priorto... To bi bila pač grozna skrivnost, ki bi orisila gđ.

Stangersonovo, da odpravi vse zapreke, ki ločijo od morilca!

Zadenem lestev na ramo in z očetom Jakobom se vrneva za grad. Okno je še vedno napol odprto. Obe polovici zastoria sta spuščeni, vendar še ne dotikata. Široka, trikotna špranja spušča prosto pot svetlobi, ki riše medlo liso na trato pred mojim nogami. Pod okno prislonim lestev. Prepričan sem, da se mi je posrečilo izvršiti to brez natmanjšega šuma. In, medtem ko ostane oče Jakob ob vznožju lestve, plezam laz s svojo gorlačo po lestvi navzgor, prav počasi, prav narahlo. Zadržujem sapa: privzdiguem in zastavljam nogo s skrajno opreznostjo. Temen oblak zakrije luno, nova ploha se ulije. Torej sreča! Toda naenkrat mi zastane noga: za menoj, zdelo se mi je komaj par metrov daleč, iekne grozni krič Božie stvarce. Če me je zagledal na lestvi kakšen skrivlec? Mogoče kliče ta krič onega k oknu? Mogoče!... Nesreča, oni ie pri oknu! Njegovo glavo čutim nad seboj: slišim njegovo dihanje. In jaz ga ne smem pogledati: nahmanjši vrb z glavo, in izgubljen sem! Ali me bo videl? Ali bo sklonil glavo? Ne!... od okna gre... ni me videl.

Čutim ga bolj, kot slišim, kako se plazi po sobi. Snem se še nekaj kilonov višje. Moja glava le že pri kameniti plošči pri oknu; čelo ie že nad ploščo: moje oči, med zavesama, vidijo.

On ie tukaj, sedi za pisalno mizico gđne. Stangersonove in piše. Hrbet mi kaže, pred njim stoji sveča, in ker ie sklonjen nad plamenom te sveče, se mi zdi hrbet še veliko obširnejši.

Nerazumljivo: gđ. Stangersonove ni v sobi! Postella ie še nedotaknjena. Kie torej spi to noč! Brezdvomno v sosednji sobi, pri strežnicah. Koliko veselje, da ga naidem samega. Sedaj pa le hladnokrvnost, da mu nastavim past.

Pa kdo ie vendar ta-le, ki sedi pri pisalni mizi kot bi bil doma? Če ne bi bilo na preprogi v galeriji elegantnih stopinj, če ne bi bilo okno odprto, če ne bi bilo pod tem oknom lestve, bi mogoče res lahko mislil, da ima pravico tam-le sedeti. A nobenega dvoma ni, da ie ta skrivnostni tutec neznanec iz Rumene sobe, ki nreganja gđ. Stangersonovo, a se ga ta ne upa naznati. Oh, če bi ga mogel videti njegov obraz! Če bi ga mogel presenetiti, ga zgrabiti!

Če sedaj skočim v sobo, mi uide v predsobo ali pa v budor. Če pride v galerijo, mi nobeigne. O, držim ga: še net minut na ga imam v rokah, bolj gotovo kot če bi bil v kletki!... Kaj dela sam tukaj v gospodini sobi? Kaj piše? Komu piše?... Oprezno zlezem z lestve: položim lestev na tla. Oče Jakob mi sledi. Vrneva se v grad. Očetu Jakobu naročim, naj zbudi ga. Stangersona, tam nai me počaka ter nai ne pove gospodu nič natančnejšega, dokler ne pridem. Sam grem zbudit Friderika Larsana. Skrajno neprijetno za me. Raie bi opravi! vse sam ter žel vse uspehe sam pred nosom zaspalega Larsana. Toda oče Jakob in g. Stangerson sta že precej v letih in raz na še nisem morebiti dobro razvit. Zmanikalo bi mi lahko moči... Larsan pa ima spretnost, kako se napada, kako se podira na tla, kako se vstaja vklenence. Larsan mi odpre, z zaspanimi očmi me začudeno gleda, prav netevlien ie da sem ga zbudi! prav nič ne verjam fantazijam malega reporterja. Zagotoviti sem mu moral, da ie oni tukaj!

(Dalle prihodnjé.)

L. N. Tolstoj.

Moški in ženska.

(Postlovenil Fran Pogačnik.)

(Dalje.)

Odločki iz dnevnika in zasebnih pism.

Kar se tiče spolnega obče-
vanja, sem izrazil svoje mnenje, kolikor sem pač mo-
gel, v pristavku k »Kreutzerjevi sonati«. Vse
vprašanje je rešeno z eno besedo: Človek mora
biti vedno, v vseh položajih, oženjen ali samski,
po možnosti čist, kakor je to pokazal Kristus in za
njim Pavel. Ako more biti toliko vzdržan, da se
ženske niti ne dotakne, tedaj je to najbolje, kar
more storiti. Ako pa se ne more vzdržati, je
njegova dolžnost, da se po možnosti le
redko udeležuje tej slabosti, in da spolnega
občevanja nikakor ne smatra za »jouissance«.
— Mislim, da odkrit in resen človek ne more
stvari drugače presojati in da se vsi taki ljudje
s tem strinjajo.

Omenjam še pismo urednika »The
Adult« o svobodni ljubezni. Ako bi imel
čas, bi rad kaj napisal o tem predmetu. Najbrže
to tudi storim. Pokazal bi pred-
vsem, da vse stremi po kar največjem
uživanju brez misli na posledice. Razen
tega propovedujejo o tem, kar je že tu in
je zelo slabo. Čemu naj odsotstvo znanje
»restraint« popravi vso stvar? Jaz sem
seveda proti vsaki reglementaciji in za po-
polno svobodo, vendar mora biti ideal
čistost, a ne uživanje.

Vse zlo, ki ga povzroča spolno obče-
vanje, se poraja le iz tega, kar zamejama-
mo meseno pohotnost z duševnim življen-
jem in — strašno reči — celo z ljubeznijo.
Razuma ne uporabljamo v to, da to strast
obsojamo in omejujemo, nego da jo okra-
simo s pavim perjem duševnosti.

Evo, »Les extremes se touchent«
Zelo materialno bi bilo, pripisovati vse
privlačnost med spoloma spolni pohotnosti,
nasprotno pa bi bilo najbolj idealno, izločiti
iz duševnosti vse, kar ne spada vanjo, da
bi jo kar najvišje cenili.

Strasti, izvora največjega zla, ne pon-
žujemo in krojimo, marveč jo z vsemi
sredstvi razvijamo, potem pa tožimo, da
trpimo.

Ženska, ki se lepoti, sama podžiga
svojo pohotnost. Celotno kašar lepoti drugo,
živi s svojo domišljijo v pohoti. Vsled tega
ima okrasje med ženskami toliko moč.

Pohotnež, to ni psovka, nego stanje
(to mislim tudi o pohotnici), stanje nemira,
radovednosti in želje po novem, ki izvira
iz občevanja v svrhu uživanja ne z eno
žensko, marveč z mnogimi. Možno se je
vzdržati, a pijanec ostane pijanec, pohotnež
— pohotnež, najmanjši izkušnjava pod-
ležeča.

V borbi proti izkušnjam nas slabi
to, ker se navdajamo že v naprej z misljo
na znajo, ker si stavljamo zadačo, ki pre-
kaša naše sile, katere izpolnimo ali neiz-
polnimo ni v naši moči. Govorimo si v na-

prej kakor menih: »Obetam biti čist!« In
razumevamo pod tem zunanjo čistost. In
to je prvič nemogoče, ker si ne moremo
predstavljati pogojev, v katere se moremo
zaplesti in pod katerimi se ne moremo
ustavljati izkušnjam. Razen tega pa je to
slabo, ker ne pomaga, da dosežemo svoj
cilj — približanje k največji čistosti, nego
prav nasprotno.

So, ljudje, ki mislijo, da je njih nalog,
varovati zunanjo čistost, zato se ali umika-
jo svetu in beže od žensk, kakor ateški me-
niji, ali pa se skopijo in pozabljajo najvaž-
nejšega, notranje borbe s posvetnimi misli-
mi in izkušnjami. To je prav tako, kakor,
ako reče vojak, da pojde na vojno, toda le
pod pogojem, da gotovo zmaga. Tak vojak
se bo ogibal pravih sovražnikov in se boje-
val le z namišljenimi sovragi. Tak vojak
se ne izuri v vojevanju in odstane vedno
slab.

Razen tega je taka namera zunanje čis-
tosti in nade, včasih celo uverjenje, ure-
ničiti jo, kvarna vsled tega, ker vsaka iz-
kušnjava, ki je človek podleže, še bolj pa
pregrešek, mahoma uniči vse ter vzbudi
dvome o nemogućnosti in celo nezakoničnosti
odpora. »Toda ne morem biti čist in po-
stavil sem si napačno alogo!« Nato se
človek ves uda pohotnosti in se vtopi v
njej. To je isto, kakor vojak z amuletom, ki
ga po njegovih mislih čuva pred smrtjo in
ranami. Tak vojak izgubi ves pogum in
pobegne pri najmanjši praski.

Le eno nalogo moremo imeti; dosego
kar največje čistosti po svojem značaju,

temperamentu in pogojih preteklosti in bo-
dočnosti, ne pred ljudmi, ki ne morejo, a
čim se mi je beriti, nego pred seboj in pred
Bogom. Tedaj nič ne moti in ne zadržuje
povzdiga, tedaj vodi izkušnjava, in celo
zadržuje povzdiga, tedaj vodi izkušnjava,
in celo pogrešek, do večnega cilja, oddelje-
nja od telesnosti in približevanja k Bogu.

Krščanski nauki ne oblikujejo življenja,
temveč le kažejo človeku v vseh položajih
ideal smer. Ljudje nekrščanskega duha pa
hočejo imeti določeno obliko. Za nje je
ustanovljen cerkveni zakon, ki nima na se-
bi ničesar krščanskega. Toda v splošnem
življenju, kakor tudi v nasilju in sru, se
ne sme ideala poniževati in potvarjati. To
pa so storili duhovni in zakonodajci.

(Dalje prihodnjik.)

Pristopajte k izobraževalni organizaciji »Svoboda«.**To in ono.**

* Domači osel. Zelo razširjeno je mne-
nje, da spada konj med najstarejše domače
živali, ali pa da je bil celo prva žival, ki jo
je človek ukrotil. To je zmotno. Prva žival,
ki je trajno prišla v človekovo družbo, je
bila vsekakor tista, iz katere se je razvil
domači pes. Ali preden je človek ukrotil ko-
nja, je bil osel udomačen. Dvatisoč let pred
Kristom še ni bil konj znan kot domača
žival. V Egiptu so pa naši škrljasto plo-

ščo, najbrže tritisoč let pred Kristom sta-
ro, na kateri je videti že osla poleg gove-
da in ovce. Na ta način je služil osel naj-
manj 1500 do 2000 let pred človeku, kakor
konj. Po risbi je jasno spoznati, da je bil
egiptovski domači osel, ki je prišel iz Egi-
pta gotovo v Zapadno Azijo, le malo izpre-
menjeni potomci nubijskega divjega osla,
medtem ko je v pasmi naših domačih oslov
le redkokdaj opaziti pleme osla z afriškega
samoljskega obrežja. Neka zelo živalna
slika iz mozaika, najdena v rimskem mestu
Hippo Regius in izvirajoča iz dobe po
Kristovem rojstvu, predstavlja lov novej,
antilop in divjih oslov, ter kaže, da je Mi-
velo okrog Atlasa v severozapadni Afriki
še drugo lokalno oslovsko pleme, ki spo-
minja na somalijskega osla in se je gotovo
tudi križalo z domačim oslom, prišedšim iz
vzhoda.

* Novost pri filmski produkciji. Fizika
Abraham E in L. Bloch sta dognala, da je
iz leydenske steklenice mogoče v sekundi
proizvajati 20.000 do 50.000 električnih
isker. Iznaidbo so porabili pri kinematogra-
fiji, tako da je sedaj s pomočjo nove luči
mogoče kinematografično posnetke na-
pravljal znansko hitro. Hitrost je tako
velika, da je s kinematografom mogoče fo-
tografirati letelo kroglo, pri čemer je
treba v eni sekundi vzeti do 50.000 po-
snetkov.

Izdajatelji: Ivan Milnar.

Odgovorni urednik: Iak. Vehovec.

Anončni zaved
Drago Reseliak,Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 5
priporočilasledede tvrde in podjetja:
v Ljubljani:Arhitekt in stavbeno podjetje
Viljem Trec
Gospodarska cesta 10.Graver
A. Černe
Dvorni trg 1.Žarnice
„Svetla“
Mestni trg št. 25.Popravila kontrolnih blagaj
F. Bar
Cankarjevo nabrežje 6.Prodaja in popravila pla. strojev
The Rex Co.
Selenburgova ulica 7/1.Elektrotehnični predmeti
„Svetla“
Mestni trg št. 25.Fotograf
Veličan Bešter
Aleksandrova cesta 5.Kleparstvo in vodovodna inštalacija
Alojzij Goršič
Sp. Šiška, Kavžkova c. 224.Oblast. konces. zavod za pokončevanje
mihi in mrcesa
Miroslav Zor
Kolodvorska ulica št. 39/II.Avtomobili, motorji, kolesa, pnevmati-
ka, avtogaraža
J. Gorec
Gospodarska c. 14.Manufaktura in zaloga oblek
Schwab & Bizjak
Dvorni trg 3.Tehnične potrebščine
Odon Koutny
Kolodvorska ulica 37.Stavb. in pohištveni pleskar in ličar
Josip Jug
Rimska cesta št. 16.Raznoževalne aparate Opalographie in
potrebščine k istim dobavi**The Rex Co.**
Selenburgova ul. 7.Spedicija
F. & A. Uher
Selenburgova ulica 4.Beton, železobetonske in vodne zgradbe
Inž. dr. Miroslav Kasal
Hilšerjeva ulica 7.Stavbeno podjetje
Tavčar & Svetina
Gospodarska cesta 6.Export ževljev
Aleksander Oblat
Sv. Petra c. št. 16.Krojaška delavnica
Krekov trg št. 10 v hiši Impex.**V Mariboru:**Nakup in prodaja posestev
H. Havlik nasl. J. Simčič
Gregorčičeva ulica 6.**ŠTAMPILJE**
GRAVEUR
ANT. ČERNE
LJUBLJANA
DVORNI TRG 1**Modni salon**
Stuchly - Maške
Ljubljana
Židovska ul. 3 Dvorni trg 1
Priporočam veliko izbiro naj-
novejših svilenih
klobukov, tepic in slaničnikov za dame
in deklice.
Popravila točno in cenno.
Zalni klobuki vedno v zalogi.
289**F. & A. Uher, Ljubljana**
špedicijsko in komisijisko podjetje
Selenburgova ulica št. 4.**Veletrgovina**
s premogom, drvmi, šoto in
raznim kurilnim materialom.
Na debelo: Ljubl. gl. kolodvor.
Na drobno: Selenburg. ul. 12.
Zmerne cene!**Eriavec & Turk,**
trgovina z železninopri »Zlaži lopati«
preje Hammer & Schmidt,
Ljubljana, Valvazorjev trg št. 7,
nasproti Kržišanske cerkve.**Petrolejske**
vrče in zaboje
po K 50-kupujemo (zaboj z dvema vrčema)
franko postaja odpošiljatelja.**Hrovat & Komp.**
Ljubljana. Poleg razlike.**Tvrška Paternost & Remic, Ljubljana,**

naznanja vsem svojim cenj. odjemalcem zlasti v okrajih:

Vel. Lašče, Bloke, Cirknica,**Loški potok, Lož in Prezid,**da je ustanovila v Vel. Laščah pod kolodvorom v prostorih
gosp. Alojzija Hočevarja svojo podružnico:**Zalogo in prodajo dež. pridelkov na debelo**kjer bodo cenj. odjemalci dobili vedno in po najnižnji ceni
zlasti: koruzo, oves, moko itd. vsako množino nad 100 kg.
Vreče je poslati, oziroma prinesiti seboj.**Ugodna prilika!**Proda se zaradi bolezni takoj moderni
bencin motor 12 HP., dobroznane tvrde
Langenwolf. Motor se je rabil prav malo
časa v pilarski obrti. — Podrobnosti in
ugodni prodajni pogoji pri lastniku
J. Pirnat, pilarna, Ljubljana, Sv. Martina c. 8.**Tesarji in zidarji**
se sprejmejo.

Stavbišče Tezno. Splošna stavbena družba. Maribor.

Uglaševanje in popraviljanje
glasovirjev.Tečno in solidno. V mestu in na deželi.
Pripravljen so st. občinstvu
FELIKS POVSE, uglaševalec glasovirjev
Ljubljana, Tržaška cesta 45.**Pav. Jemc, krojaški mojster**
Spodnja Šiška št. 22priporočila svojo delavnicu za iz-
delovanje oblek za gospode po
meri. Ima prvovrstne moči.
Točna postrežba in zmerne cene.**Ljudska tiskarna Maribor**

d. d. v Ljubljani

naznanja, da je kar najmoderneje opremljena in da
izvršuje vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela.**Izvršuje:**knjige, brošure, računske zaključke,
cenike, lepake, letake, vabila, trgov-
ske račune, razpredelnice, pisma in
zavitke, osmrtnice, posetnice itd. v
eni ali več barvah od najfinejših do
:: najpreprostejših vrste. ::

Vse lično in po zmernih cenah.

Konsumna društva, zavodi, organizacije, razna društva,
trgovci in obrtniki! Priporočamo Vam, da se trdno
oklenete te najbolj zmogljive tiskarne v Mariboru.

92

SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA**LJUBLJANA, SELENBURGOVA UL. 1.**Interesna skupnost s hrvatsko eskomptno banko in srbsko
banko v Zagrebu.**Izvršuje vse bančne transakcije**
na najkulantnejše.

SPREJEMA: Vloge na knjižice in na tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju.
KUPUJE in PRODAJA: devize, valute, efekte itd.
ESKONTIRA: menice, ter-jatve, fakture

DAJE: kredite in predujme na blago, efekte itd.
IZDAJA: akreditivne na vsa tu in inozemska mesta.
POSPEŠUJE: trgovino, industrijo ter uvoz in izvoz.

Brzojavni: **ESKOMPTNA.**

Int. telefon št. 146.

Šivalni stroji dospeliIstotam se dobe posamezni deli za stroje, olje in igle
ter vse potrebščine za šivilje, krojače in čevljarje.**JOSIP PETELINC, LJUBLJANA, SV. PETRA NASIP 7.****Jadranska banka**sprejema vloge na hranilne knjižice, žiro in druge vloge pod
najugodnejšimi pogoji.

Prevzema vse bančne posle pod najugodnejšimi pogoji.

Beograd, Celje, Dubrovnik, Kotor, Kranj,
LJUBLJANA, Maribor, Metković, Opatija,
Sarajevo, Split, Sibenik, Zadar, Zagreb,
----- Trst, Wien. -----Poslovne zveze z vsemi večjimi kraji v tu-
in inozemstvu.